

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5'50 mesečno.
četrtletno K 16'50.
Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Me-
sečno K 5'—, — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 4. uri po-
poldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Slovo dvoglavega orla.

Te dni je s ponosnega magistratnega stolpa izginil dvoglavi orel — znamenje naše sužnosti, našega jarma pod habsburško pestjo. Dolga in krvava je bila pot našega trpljenja. Ko je prihajal krvoločni Turk v goste, smo ga morali Slovenci odbijati ter braniti vso evropsko kulturo. Kot plačilo smo dobivali potem bič valpeta nemškega naseljenega grofa. In tako je šlo naprej naše trpljenje. Naselili so se tovarnarji iz tujih dežel in naš človek je šel zopet v te tovarne ter delal kot tovarna živina za tujca. Pa so prišli nemški uradniki, ki jih je poslala avstrijska vlada v deželo, ter nas učili nemški misliti. Ni šlo. So bili omahljivci, ki so se zbalili tega nemško-avstrijskega terorja ter se polagoma udali nemškemu duhu. To je bilo za staro avstrijsko vlado dobljena stava. Eden, dva ali trije ponemškutarjeni Slovenci in par nemških uradnikov — pa so dobili nemško šolo. In iz te nemške šole so prihajali skozi leta in leta renegatje, za naš narod izgubljene

duše. In kakor so bili janičarji krvoločnejši od Turka, tako so bili ti ponemškutarjeni Slovenci vsled vpliva iz šole in vsenemških društev hujši nego pristni Nemci. Če je prišel Slovenec v tako mesto, je bil prisiljen dati svoje otroke v nemške šole, ker bivša avstrijska vlada ni smatrala za potrebno, vzgajati slovenske otroke v njihovem materinskem jeziku. Tako so se množile te izgubljene in zapeljane duše, večinoma ne po svoji krivdi, marveč po krivdi stare avstrijske vlade, ki je hotela kot vazal mogočne Nemčije na ta način zgraditi nemški most do Adrije.

Toda prišel je vihar, prišla je svetovna vojna in ta most se je prej podrl, predno je bil dograjen. Odnegli so ga valovi in nikdar ne bo več graditelja, ki bi ga skušal graditi, kajti kruta pest maščevalca je na tla podrla oholega Nemca.

Tako je padel tudi dvoglavi orel na našem magistratu. Svetovni vihar je odkazal Maribor onemu narodu, kateremu naravno pripada. Maribor je bil slovenski, je slovenski in bo slovenski. Če ga je pa stara avstrijska

vlada s svojimi šolami in s svojim birokratizmom ponemškutarila, je to predvsem krivda bivše avstrijske vlade. In za to je padel dvoglavi orel.

Danes smo torej v slovenskem Mariboru, nad katerim ne krili več ta dvoglavi orel. In kot meščani, ki smo navezani drug na drugega, moramo živeti v miru, ker to zahteva gospodarska korist mesta, pa tudi gospodarska korist vsakega posameznika. So pa še elementi med nami, ki hočejo na vsak način motiti mirni razvoj mesta, tedaj je dolžnost vsakega trezno mislečega meščana te ali one narodnosti, da stori svojo dolžnost ter pomaga takim ljudem čez mejo.

Kot obmejno mesto ima Maribor najlepšo prihodnost. To vsi prav dobro vemo. Vsled tega bi bilo naravno samomorilno, če bi se naljubo nekaterim podkupljenim elementom klali med seboj ter zanemarjali dobrobit mesta in našega splošnega gospodarstva. Danes je nedvomno, da smo vsi državljani Jugoslavije. In kot taki imamo svoje pravice, pa tudi svoje dolžnost. In naša najvišja dolžnost bodi

Veliki mogul.

Angleški spisala A. K. Green.

(Dalje).

(28)

Vsled tega ni bilo nobene besede o dogodkih, ki so potem napravili tako velikanski vtisk na vse navzoče. Gospod Grey je bil pač omenjen, toda le kot eden izmed gostov.

In noben izmed bralcev teh jutranjih listov ni mogel dvomiti o pristnosti diamanta, ki je bil vsekakor pravi povod temu zločinu in vsem drugim posledicam.

Vpliv tega nepopolnega poročila na me je bil čuden. Pričela sem se izpraševati, ali ni ta dogodek le stvar moje razburjene fantazije, mora, ki je legla na me, samo na me, ki torej ni predstavljala nobenega dejstva, s katerim bi se moralo še nadalje računati. Toda že v naslednji minuti sem spoznala resnico in razpršili so se vsi moji dvomi. Jasno mi je postalo, da je policija popolnoma pametno postopala, če je še prikrivala senzacionalno izpoved gospoda Greya, dokler je niso potrdili izvedenci.

Vsebinsko dveh odstavkov, v katerih se na dolgo in široko govori o rodbinskih preprih, ki so dovedli do zakonske ločitve gospoda in gospe Fairbrother, povem v par vrstah. Poročila sta se pred tremi leti v Baltimore. On je

bil že tedaj bogat mož, toda še ne večkratni milijonar, kakor je zdaj. S svojim jasnim, lepim obrazom, toda slabim obnašanjem se ni mogel strinjati s to živahno, sijajno koketo, koje čari so bili le umet. Čeprav njeno ime ni bilo nikdar zapleteno v kak škandal, se je njen soprog naveličal njenih sitnosti in zmag, ki jih ni niti pred javnostjo niti pred njem skrivala. In nekega lepega dne v preteklem letu sta se mirnim potom dogovorila, da se ločita. Tako sta živela vsak za se sijajno in sta se nekako vzajemno spoštovala. Tako nista izgubila nobenega izmed svojih prijateljev ter sta si obdržala v družbi mesto, za koje so ju vsi zavidali. Njega so malokdaj obenem z njo povabili, ona pa ni prišla nikdar v družbe, v katerih so pričakovali njega. Toda razen te okoliščine se nihče ni brigal za njuno razmerje. Njuno življenje je bilo mirno, in splošno so z zadovoljstvom konstatirali, da ni noben od obeh kaj razžaljivega rekel o drugem. Sedaj je bil na jugovzhodu, kamor je odšel pred kakimi tremi tedni. Najbrže se bo vrnil v mesto, kakor hitro bo dobil brzojavko.

Domnevanja o osebi morilca so bila prenapeljena. Sicer so govorili o nekakem tajinstvenem slučaju, toda moglo se je brati med vrstami, da so Ansona Duranda le zaradi tega zaslišali, da ga aretirajo, ker je obdolžen umora.

In zdaj je čas, da govorim nekoliko o sebi. Izobrazila sem se temeljito. Čeprav sem bila ljubljanka svojega bogatega strica, sem vendar zavrnila njegovo ponudbo, naj uživam njegovo bogastvo, kakor se mi zdi in za vedno, ter prevzela obveznosti, ki zahtevajo samozatajevanje in naporno delo. Storila sem to vsled tega, ker me je veselilo, zaposlevati duh in značaj. Da sem komu koristna, kakor je bolniška strežnica trpečemu bolniku, to se mi je zdela najlepša naloga življenja, predno sem pričela ljubiti Ansona Duranda. Potem sem zabrepenela po oni ženski usodi, ki je odločena ženskemu spolu. Toda čeprav sem še tako zelo hrepenela po tej usodi, čeprav je ljubezen obvladovala vse moje bitje, vendar sem dospela do spoznanja, da se ta ljubezen ne vrača in da je torej znamenje slabosti. Borila sem se z nasprotnikom. In končno se mi je posrečilo, kakor sem vsaj mislila, da sem zmagala. To je bilo v času, ko sem dobila svojo diplomu. Tedaj pa je prišlo veliko iznenadenje, ki mi ga je odločilo življenje. Anson Durand mi je razkril svojo ljubezen. In izprevidela sem, da se moram pričeti pripravljati edino za domače veselje in za edino pravo življenje, ki je odločeno ženi. Eno uro sem se v svitu tega novega upanja veselila; potem je prišla drama, in bila sem popolnoma kakor v razsulu. Gotovo sem dovolj doživela.

(Dalje prih.)

braniti integriteto naše države, čuvati naš Maribor, da se bo gospodarsko in kulturno razvijal, vsaj ni več dvo-glavega orla nad nami.

Mirovna misija parmskega princa Siksta. — Pariška odkritja.

Iz Pariza poročajo, da bo prihodnja številka „Grand Revue“ objavila razkritja o mirovnih pogajanjih parmskega princa Siksta. Takratni ministrski predsednik Briand je bil prepričan, da bi popolno uničenje monarhije koristilo Nemčiji in je hotel obdržati Avstro-Ogrsko po oddelitvi onih ozemelj, ki so jih zahtevale Italija, Srbija in Romunija, in sicer na ta način, da bi se ostali del združil z Bavarsko in da bi ostali del tvoril protiutež proti Prusiji. 21. marca 1917 je imel princ, ko je Ribot nadomestil Brianda, znani pogovor s Poincarejem, kateremu je prinesel lastnoročno pismo cesarja Karla. Ribot je takoj obvestil Lloyd Georgeja in oba sta imela dne 11. aprila v Folkestone pogovor, v katerem sta sklenila, da se hočeta tudi s Sonninom posvetovati. Ti trije državniki so se sestali v salonskem vozu. Vsebino pisma cesarja Karla sicer niso sporočili Sonnino, vendar sta mu pa predložila vprašanje, ali bi bila Italija pripravljena, dati Avstro-Ogrski po razsulu nemške vojaške moči koncesije. Sonnino je to odločno zavrnil ter izjavil, da so zahteve, določene v londonski pogodbi, minimum. Vsled tega so odklonili predlog princa Siksta. Maja mesca je pa zopet prišel s pismom cesarja Karla, v katerem je ta izrazil zadovoljstvo, da sta Anglija in Francija pripravljena za sporazum, ter obenem sporočil, da je Italija pred kratkim ponudila Avstro-Ogrski poseben mir. Sonnino pa je zatrdil, da je to laž in je to potrdil s svojo častno besedo. Vsekakor pa sta hotela Ribot in Lloyd George nadaljevati pogajanja ter sta povabila kralja Viktorja Emanuela, naj obišče francosko fronto, da bi se posvetovala s kraljem. Do tega pa ni prišlo.

Političen pregled.

K ministrski krizi. O tem piše „Slov. Narod“. Najprej je bilo negotovo, ali bo g. Protić v resnici demisijsiral, potem pa ali bo njegova demisija sprejeta. Oboje se je zgodilo. Pričela so na to pogajanja in posvetovanja in najneverjetnejše kombinacije so se širile. Jasno je, da mora vsaka vlada, ki pride, biti sestavljena na temelju koalicije. Ponovimo številke narodnih zastopnikov: Demokratov je 113, h katerim je treba prišteti še 10 Črnogorcov, ki so izjavili svojo solidarnost z demokrati. To da 123. Radikalcev je 70, Narodni klub šteje 26, Jugoslovanski 19 poslancev. Razven teh so še manjše skupine, namreč 13 socijaldemokratov, 6 radikalnih in 5 demokratskih disidentov, Ribarčeva skupina šteje 6 poslancev, 5 pa skupina Bunjevcev in Slovakov; končno je 14 divjakov, ki ne pripadajo še nobeni skupini in se nahajajo večinoma izven države, (med njimi je minister zunanjih zadev in predsednik Jugoslovanskega odbora dr. Trumbić), dočim je 10 mest še praznih. Skupaj je 287 mandatov, večina mora šteti torej vsaj 144. Ako se koalirajo radikalci z Narodnim klubom in Jugoslovanskim klubom, bi šteli še le 115, nasproti pa štejejo Demokrati sami 123. Računski eksempl postaja še težji, ako se pomisli, da je Narodni klub razcepljen in da polovica njegovih članov na noben način ne bi hotela zajednice z radikalci, ki so

preveč kompromitirani. — Kakor se je po dosedanjih razgovorih ugotovilo, se brez demokratov in proti njim vlada ne bo sestavila, ker je to nemogoče. Kdo bo z demokrati v koaliciji, se bo videlo v prihodnjih dneh. Fribližno v enem tednu se bo stvar izčistila. — G. Protić in radikalci, ki so že med vojno igrali dokaj čudno in jugoslovanski misli škodljivo vlogo, gre za sluga, da so razvneli iz strankarskih in samopašnih ozirov strasti in borbo v trenutku, ko padejo v Parizu zadnje odločitve o naši bodočnosti, ko gre za naš dostop na morje in za naša težka plačila v bodočnosti. V tem trenutku se stranka peha za premoč, za razne važne resorte, kakor prezidij, notranji, finančni in trgovski portfelj, a druge stranke bi rade ž njimi v koalicijo. Začetek našega političnega življenja je žalosten za ves narod in slabo znamenje za bodočnost. Ako hoče narod dobro upravo, bo moral te elemente pognati. Tudi sedanja ministrska kriza je korak k temu čiščenju. Demokrati zro z zaupanjem v bodočnost. Za nami je vse, kar je v državi dobrega. Brez nas se da sestavljati koalicija, vladati se pa brez nas ne da. Vladati — pomeni in upravljati državo.

Shoda trgovcev in obrtnikov, ki se vrši v nedeljo ob 15. uri pri Götzu, naj nikdo ne zamudi!

Poziv

na

shod svobodomiselnega jugoslov. srednješol. dijaštva ki se vrši v Celju (Slovenija) dne 31. avgusta, 1. in 2. septembra.

Na Vidov dan 1914. leta je počil strel iz naše srede. Nato nas je avstrijsko-madžarska policija razgnala, preganjala ter vlačila v zapore. Ona je pač vedela, da je bilo dijaštvo glavni steber jugoslovanske misli. Jugoslovanski dijak je bil prvi, ki je shvatil idejo ujedinjenja s pravim odkritim navdušenjem in za to idejo deloval, trpel in se žrtvoval. Štiriletna vojna je naše vrste zredčila; eni so kot žrtve padli v vojni, drugi prenehali s svojim delovanjem v ječah. Naše započeto delo pa je rodilo sad, ki še ni popolnoma dozorel. Narod je ujedinjen, a ne popolno, niti na zunaj, niti na znotraj.

Pri zgradbi srečne in definitivno popolno ujedinjene Jugoslavije sodelovati hočemo tudi jugoslovanski dijaki.

Da naše prekinjeno delo lahko uspešno nadaljujemo, je nujno potrebno, da se snidemo jugoslovanski dijaki in si začrtamo smernice našega bodočega narodno-političnega in kulturnega delovanja.

V to svrhu sklicuje jugoslovansko svobodomiselno dijaštvo v Celju shod delegatov vsega jugoslovanskega svobodomiselnega srednješolskega dijaštva, ki se vrši 31. avgusta, 1. in 2. septembra v Celju.

Glede stanovanj, prehrane in vožnje je preskrbljeno. Vse posameznosti se objavijo v najkrajšem času.

Vsak srednješolski učni zavod (gimnazije, realne gimnazije, realke, trg. akademije, preparandije in liceji) naj bo zastopan z 3—4 delegati (delegatinjami).

Naslovi delegatov, pooblaščenih z izkaznicami od svoje organizacije se naj vpošljejo čim preje na:

Tajništvo pripravljalnega odbora za I. jugoslovanski srednješolski svobodomiselni

dijaški shod Celje (Slovenija), Narodni Dom, III. nadst. št. 19.

Pripravljalni odbor za I. jugoslovanski svobodomiselni dijaški shod v Celju.

Tajnik:	Predsednik:	Odbornik:
Savo Sancin,	Rafko Salmič,	Mirko Hočevan,
abiturijent.	abiturijent.	maturant.

Dnevne novice.

Slovo francoskega nadporočnika Keriena. Danes dopoldne se je odpeljal član francoske misije nadporočnik Kerien v Zagreb. V imenu mariborske garnizije se je poslovil od njega podpolkovnik Zwirn.

Maksimalne cene za razna živila so sicer določene, toda prodajalke se prokleto malo brigajo za nje. Kontrola pa je skrajno slaba. Raditega so kupujoče stranke še na slabšem, kakor pa preje, posebno ker večina prodajalk nima tehtnic. Tako je n. pr. zahtevala prodajalka za eno endivijo ceno, ki je določena za cel kilogram! Kvaliteta smetane se je zelo poslabšala. Kedar je malo smetane na trgu, jo dobi le tisti, ki kupi tudi kravji sir, seveda po oderuški ceni. Prah in druga nesnaga pa ima priliko, povečati težo siru in goščobo smetani, ker se to na odprtih stojnicah prodaja. Bo treba korenite odpomoči v vsakem oziru!

Sladkor za Maribor. Piše se nam: Že precej časa sem dobivajo stranke manjvredni rujavi sladkor in sicer od meseca maja t. l. naprej po enako visoki ceni, 7 K za kg, kakor belega, katerega se pa le redkokdaj dobi. Prejšnji mesec pa je dospelo v trgovino Andr. Mayer na Glavnem trgu dva voza sladkorja v stožcih, res velika redkost za sedanji čas. Mislili smo, da bomo vendar zopet enkrat dobili beli stožni sladkor, posebno, ker se je namigavalo, da je to sladkor za vkuhanje. Toda, belega sladkorja ni bilo na dan, za vkuhanje se deli zopet le rujavi sladkor. Kam so izginili oni lepi množestvilni sladkorni stožci? Tudi mi navadni zemljani bi bili radi enkrat šteti med boljše-vike pri razdelitvi živil, ker smo dosedaj še vedno med slabševiki. Zato opozarjamo še na sledeče: Sliši se, da se bo za avgust delil beli kristalni sladkor. To priliko pa hočejo porabiti nekatere modre gospodinje in pravijo, da ne vzamejo za vkuhanje ruja-vega sladkorja, da bodo rajši vzele vse skupaj potem, ko se bo delil beli sladkor! Te boljše-vikinje seveda ne vprašajo, kdo naj ostali rujavi sladkor pokupi. Nekateri trgovci bi menda res ustregli željam gotovih odjemalcev, zato pa seveda drugim, manjvrednim, slabševikom, dali namesto belega zopet rujavi sladkor. Proti takemu postopanju seveda odločno ugovarjamo in prosimo gospodarski urad, da objavi vedno pred oddajo sladkorja v časopisih, kakšne kvalitete sladkor se bo dobival ta ali drugi mesec, da bo prizadeto občinstvo lahko trgovce v tem oziru kontroliralo.

Gostilna pri „Črnem orlu“ na Grajskem trgu še vedno nima slovenskega napisa. V tej gostilni imeli so Nemci svoj „Kernstockstüberl“ v čast staremu župniku-pesniku Kernstocku, katerega duševne proizvode je prinašala tudi svoj čas „Marb. Ztg.“ kakor n. pr. —

Lasst die Slavenheere nimmer
Durch des Marburgs Tor
Lieber rauchgeschwärmte Trümmer
Als ein windisch Maribor.

Zdaj bo pa Kernstock najbrž zapel: „Ach du lieber Augustin!“ In ta Kernstock je bil imenovan za častnega doktorja. Promociji bi moral tudi prisostvovati poslanec Ne-nške Avstrije Wastian, čegar žena je baje še danes v Mariboru. Ne vemo, čemu se potem izganjajo druge popolnoma indiferentne in politično nevarne osebe?

Pod sekvestrom je knjigarna Karla Scheidbacha v Gosposki ulici št. 28. Za sekvestra je imenovan Karel Ferjančič, bivš. poslovodja „Narodne knjigarne“ v Ljubljani,

Izjava. Zbor zaupnikov »zveze jugoslovanskih železničarjev, podružnica Maribor«, kateri organizaciji pripada vse pošteno misleče slovensko železničarstvo v Mariboru, je na svojem zborovanju dne 5. avgusta t. l. v Narodnem domu sklenil sledečo objavo: »Na impertinentni dopis v »Napreju« od 4. t. m. ki je pripravljen merodajnim faktorjem v svarilo in ki napada našega predsednika izjavljamo: 1. Obsojamo skrajno krivični in lažnjivi nastop soc. demokratskega časopisa »Naprej« na našega predsednika gospoda revidenta Jarha in mu izrekamo za njegovo požrtvovalno in smotreno delo za časa političnega štraj a nemških in nemčurskih železničarjev in njegovo vsestransko delo v organizaciji svojo zahvalo in popolno zaupanje. 2. Konstatiramo, da je »Naprej« ali iz njemu lastne zlobe nalagal svoje bralce, ali pa v svoji lahkovernosti nasedel svojemu dopisniku, ko je zapisal, da je predsednik Zveze pustil pozvati socialno demokratičnega predsednika z orožniki k sebi. Stvar nikakor ne odgovarja resnici in se sledeče zagotovi: Predsednik gospod Jarh je povabil dne 21. avgusta predsednika socialne demokracije na sestanek, na katerega je gospod Nachtigal tudi prišel in je bil le slučajno po sestanku radi razširjevanja štrajkarskih od nikogar podpisanih letakov na stopnicah stanovanja gospoda Jarha aretiran. 3. Pripravljeni smo na vse še tako smradljive napade od strani socijalnih demokratov in ponovno izjavljamo, da nas vsi njihovi še tako nesramni zbudljaji ne bodo spravili iz naše jasno začrtane poti. Merodajni faktorji v naši državi naj pa vzamejo na znanje, da se mi grožnjam naših rdečih bratcev le pomilovalno posmehujemo in da smo pripravljeni v ponovnem slučaju sami z njimi obračunati in napraviti na železnici red, ako tega ne boče vlada znala ukreniti. Roko proč — od vsega kar nam spravlja našo toliko stoletij težko pričakovano državo v nevarnost. Maribor, dne 6. avgusta 1919. Za zvezo jugoslovanskih železničarjev, podružnica Maribor: Habjan, tč. tajnik; Škerjanc, tč. podpredsednik.

Steinbrenner Marjeta, nadomestna učiteljica na deški ljudski šoli IV v Mariboru je odslovljena.

Časopis »Glas Crnogorca« je, ker rovari proti državnim in narodnim interesom, ustavljen in njega razširjanje prepovedano.

Vdove po vojaških gazistih. V soboto, 9. t. m. je sestanek vojaških vpokojencev (10. uri predpoldan v vrtu Gambrinusshalle). Pridejo naj tudi vdove (sirote) ter sorodniki ujetnikov. Odbor.

Učiteljstvo, aktivno in vpokojeno, se opozarja, da deli »Društvo jugoslov. državn. uslužbencev« v petek, dne 8. t. m. in v soboto, dne 9. t. m. od 14. do 18. ure popoldne olivno olje v Hamerlingovi ulici (žensko učiteljske).

Plavba po Dravi. Plavba po Dravi je zopet mogoča. Dovoljenja izdaja tuk. okrajno glavarstvo, pri katerem je tudi treba vlagati zadevne prošnje. Tudi za plavbe izven okoliša tuk. okrajnega glavarstva se bodo dajala dovoljenja in sicer sporazumno s prizadetimi sosednimi glavarstvi.

Sramotni oder. Ubežali so: poddesetnik Makuter Filip, Ljutomer, okr. Ljutomer; topničar Prešern Franc, Globoko, okr. Maribor; topničar Vrbnjak Matija, Iljaševci, okr. Ljutomer; četovodja Gojkovič Anton, Gorica, okr. Maribor; četovodja Kocbek Josip, Velika, okr. Radgona, vsi od Dravskega havbičnega diviziona.

Izlet k Sv. Arehu na Pohorju se vrši v nedeljo, dne 10. t. m. Odhod jutraj ob 5. uri. Zbirališče na dravskem mostu. Ker je isti dan drugo slavlje Sv. Areha, se pričakuje obilne udeležbe. Ruška kočja je preskrbljena z jestvinami in dobro pijačo, a tudi za prenočišča je dobro urejena.

Lesna trgovina dravske doline. Kako velikanskega pomena je dandanes za severni del Jugoslavije združitev različnih gospodarskih panog v trdno falango so spoznali naši lesni trgovci dravske, mežiške in mislinjske doline ter Koroške. Izvoz lesa v inozemstvo in državne potrebščine silijo lesne trgovce v združitev, da kot jednota nastopajo v vseh

slučajih, ko bo treba ščititi domače narodne interese in domači kapital. Naši narodni lesni trgovci ustanovili so si pred kratkim Društvo lesnih trgovcev dravske doline »Sever« s sedežem v Mariboru. Namen tega društva je ščititi lesno trgovino severnih krajev pred tujimi izkoriščevalci, tako da bo ostala lesna trgovina tu ob meji v rokah naših narodnih lesnih trgovcev in industrijcev. Novo društvo se je postavilo prvo na edino pravo demokratično stališče, da socializira lesno trgovino, tako da bo deležen na dobičku tudi uradnik in delavec. Le na ta način hoče preprečiti »Sever«, da bi se po tujih podjetnikih izkoriščalo naše delavne moči v kapitalističnem smislu. Lesni trgovci združeni v društvu »Sever« zahtevajo za se in svoje rojake eksploatacijo državnih gozdov, ker imajo do tega vso pravico in ker stremijo za tem, da ostane narodni kapital v domačih rokah. Namen društva je tedaj brezdvomno kristalno čist in bazira na tendencah države same, zato mora vsak Jugoslovani ki mu je gospodarski razvoj nove države na srcu, društvo »Sever« le pozdravljati in čestitati našim lesnim trgovcem da so se združili.

Zopet prijet tihotapec. Finančna straža v Mariboru je zopet napravila dober plen. Prijela je trgovca Andorja Wilheima iz Szegedina, ki je hotel vtihotapiti za 29.240 kron neigolosanih bankovcev ter jih razpečati v Mariboru. Naša vrla finančna straža pa prav dobro ve, da imamo v Jugoslaviji že itak preveč papirja, ter je ta papir zaplenila. Obnašal se je pri zaplenitvi precej neumno, ker je izpraševal okoli, koliko carine je treba plačati za usnje, dočim je imel v nahrbtniku celo premoženje ogrskega denarja.

Umrli so: Ivan Ploj, v javni bolnici; Ivan Fras, Košak 153; Kravos Franciška, v javni bolnici; Stern Josip, Košak 146; Rosman Andreas, Zg. Radvanj 10; Pivec Jurij, v javni bolnici; Stojanovič Živojin, v vojaški boln. II.

Obrtno pravico so dobili v mescu juliju: Troha Karol, Tegetthoffova cesta 30, zasebna posredovalnica za nakup in prodajo posestev in za hipotekna posojila. Glušič Valentin, Burggasse 20, izvozček. Valjak Gjuro, Gospod-ska ulica 21, kavarna. Kat. tisk. društvo, Burggasse 15, knjigovoznica. Škrobar Marija, Koroška cesta 34, trgovina z zelenjavo. Mihelič Alojzij, Koroška cesta 126, čevljar. Vlahovič Ludovik, Tegetthoffova cesta 38 in 40, gostilna. Einhauser Vinko, Viktringhofgasse 25, trgovina z mešanim blagom. Schweitzer Leopold, Tegetthoffova cesta 1, trgovska agentura in komisija. Zupančič Jurij, Koroška cesta 27, mizar. Jurančič Martin, Koroška cesta 172, trgovina s sočivjem. Kelc Jakob, Koroška cesta 24, trgovska agentura in komisija. Volgruber Adolf, Luthergasse 7, trgovska agentura in komisija. Kreinc Franc, Blumengasse 8, pleskar, lakirar in slikar. Sedlaček Marija, Wattgasse 7, trgovina s sočivjem. Matijašič Neža, Langergasse 5, trgovina s sočivjem. Golob Martin, Mlinska ulica 10, trgovina z mešanim blagom. Mohr Julijana, Koroška cesta 9, trgovina s sočivjem. Trafela Stefan, Josefgasse 16, mesarija. Fučkar Jurij, Mlinska ulica 47, čevljar. Grobelšek Franc, Tegetthoffova cesta 77, trgovina z deželnimi pridelki in moko. Sternad Jožef, Tegetthoffova cesta 18, puškarna in prodaja orožja in municije.

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila »Mariborskemu delavcu«).

Prekmurje definitivno priznано Jugoslaviji.

Belgrad, 6. avgusta. Franco-sko poslaništvo je obvestilo kraljevsko vlado, da je mirovna konferenca v Parizu definitivno priznala našem kraljestvu ozemlje Prek-

murja in da je pristalo na to, da to ozemlje takoj zasedejo naše čete.

Ministrska kriza. — Konferenca z ministri in načelniki klubov.

Beograd, 5. avgusta. »Pravda« piše o krizi: Predsednik zbornice je obvestil regenta da se še ni mogel posvetovati z vsemi političnimi skupinami, ker še niso zbrani vsi poslanci. Narodni in radikalni klub so imeli svoje seje šele včeraj. Vse skupine, ki jih je predsednik konsultiral, so se izjavile za koalicijsko vlado in da je treba krizo rešiti parlamentarno. Predsednik narodnega predstavništva neprestano konferira z ministri in načelniki klubov.

Seje klubov.

Belgrad, 5. avgusta. Danes so imeli vsi klubi seje in so razpravljali o vprašanju nove vlade. Na izjavo ministrov demokratskega kluba bo Protić jutri odgovoril v »Samoupravi«.

Za koncentracijski kabinet.

Belgrad, 5. avgusta. Za koncentracijski kabinet so se doslej izjavili Narodni klub, skupina Trifkovičeva in neodvisni radikalci. Socialisti so izjavili, da ne upoštevajo nobene kombinacije.

Narodno predstavništvo.

Belgrad, 5. avgusta. Parlament je že prejel od pristojnih oblasti doiz za izročitev poslancev Kojiča in Kristana.

Belgrad, 5. avgusta. Za prihodnjo sejo narodnega predstavništva je določen nastopni dnevni red: Volitev in razdelitev v sekcije in določitev dnevnega reda za prihodnje seje.

Reka mednarodna?

Curih, 6. avgusta 1919. Švicarska brzojavna informacija poroča iz Rima: Najvišji svet alirancev je sprejel princip mednarodnosti Reke.

Ljenin se hoče pogajati s Kolčakom.

Pariz, 6. avgusta 1919. V intervjuu, ki so ga sporočili brezlično, je izjavil Ljenin poročevalcu lista »United Presse«, da se hoče pogajati s Kolčakom v svrhu miru in da hoče priznati vse zunanje dolgove Rusije pod pogojem, da se mir faktično podpiše in da ga pet velevlasti prizna.

Rumunske čete v Temešvaru.

Veliki Bečkerek, 6. avgusta. Dne 3. avgusta so došle v Temešvar rumunske kraljevske čete. Pri njihovem prihodu je bil postavljen slavalok, pri katerem jih je prefekt mesta dr. Kozma pozdravil. Poveljnik rumunske vojske, polkovnik-brigadir se je zahvalil za lepi sprejem. Rumunski prota je blagoslovil vojsko, nakar so odšle čete v mesto. Na glavnem trgu so pozdravili rumunsko vojsko zastopniki oblasti in meščanov. Na nagovor srbskega meščana Novakoviča je odgovoril poveljnik rumunskih čet, polkovnik Econom, da Rumuni ne bodo nikdar pozabili, da so se borili skupaj s Srbi. Med govorom zastopnikov Nemcev in Madžarov, ko je madžarski govornik omenil, da je Temešvar madžarsko mesto, so začeli pangermani z vzkliki zmerjati Madžare ter izzvali incident. Polkovnik Econom je ta incident poravnal s tem, da je omenil, da je vse eno, ali so v večini Madžari ali v manjšini, glavno je pač to, da hočejo Rumuni zagotoviti svoboden kulturni razvoj in da bodo z ozirom na to imeli Madžari več svobode, nego so jo imeli Rumuni tekom stoletij v Erdelju in v Banatu.

Razne novice.

Bankovci so ga usmrtili. V Inomostu je umrl železniški blagajničar za grižo. Zavarovalnica je morala plačati njegovim ljudem zavarovano vsoto, ker je bil žrtev svojega poklica. Ranjki je res imel navado pri štetju bankovcev sliniti si prste. Sodni strokovnjak, zdravnik, je dejal, da je na ta način infekcija res mogoča, zato ne more dovolj opozoriti, da naj bo vsakdo pri štetju bankovcev, kar se da previden.

Japonec o evropskem gledališču. Raynatelj cesarskega gledališča v Tokiju, največjega japonskega gledališča, Kunitaro Isaka, je zdaj prvič obiskal Evropo in Ameriko. Vtis, ki so ga napravila nanj zapadna gledališča, opisuje v nekem angleškem listu. Pred vsem pravi japonski gledališnik, da dajejo Japonci prednost tragediji, dasi se v zadnjem času kažejo pojavi naklonjenosti do lažje dramatične tvorbe. Igro evropskih igralcev imenuje lepo in zdržljivo. Čudi se velikemu številu prizorov v spalnica. Japonski cenzor bi jih neki črtal. Dalje gleda Japonec z občudovanjem na polna evropska gledališča. V japonski ne hodi občinstvo tako rado k predstavam. Nekaj nenavadnega se mu je zdelo, da se hodijo igralci ob koncu prizorov zahvaljevat občinstvu za ploskanje in pohvalo. To baje povsem pokazi iluzijo. Od vseh iger, kar jih je videl v Evropi mu neki najbolj ugaja „Cyrano“. Po njegovih nazorih bi se učinek zadnjega dejanja povečal, ko bi ob padanju listja z dreves odmevalo ptičje petje.

Mirovna konferenca v slikah. Angleški slikar sir William Owen je dobil od mirovne konference nalog, ovekovečiti na platnu tri najvažnejše prizore tega zgodovinskega dogodka. To so namreč plenarne seje mirovne konference, skupina delegatov ter podpisovanje pogodb v zrcalni dvorani v Parizu. Zdaj izvršuje umetnik portretno študijo posameznih odličnih osebnosti. Na prvi sliki bo upodobljenih 35 delegatov, od katerih mora vsak umetniku „sedeti“ tri ure. Od dosedanjih modelov je bil najslabši oni grškega ministrskega predsednika Venizelosa.

Koliko je še nemških ujetnikov v tujini? Nemški poslanec Strikler trdi, da je danes še 635.000 nemških ujetnikov v tujini, in sicer: na Francoskem 340.000, na Angleškem 195.000, v oblasti Amerikancev 50.000, v Sibiriji pa je samo 20.000 nemških vojni ujetnikov. Vseh skupaj torej še 635.000 Nemcev v ujetništvu.

Koliko ima plačati nemški cesar ententi. Iz Rotterdama poročajo: Belgija zahteva od cesarja Viljema samega 980 milijonov mark vojne odškodnine. Stavili so predlog, da zapleni oblast cesarjevo premoženje v reč ni višini.

Kako se je Voltaire naučil plesti nogavice. Ruska carica Katarina II. je poklonila slavnemu Voltaireju prekrasno tobačnico, ki jo je sama v brezdelnih urah izstružila. Voltaire se je hotel izkazati hvaležnega. Neumorno se je učil pri svoji nečakinji plesti nogavice. Ko se je temu popolnoma priučil, je splel carici nogavice v ruskih narodnih barvah. Carica je Voltairejev dar skrbno shranila, in še dandanes lahko vidiš to posebnost v carskem muzeju.

Ne pozabite na naročnino!

MALA OZNANILA.

Hlapec priden in zanesljiv dobi takoj dobro službo pri J. Zaff, Pobrežje pri Mariboru. 3—1

Vinogradno posestvo 6½ oralov, se prodaja z inventarjem in letošnjim pridelkom za 40.000 K. Naslov pove uprava. 3—2

Izurjene čevljarje sprejme takoj Jakob Zollenstein, Maribor, Grajska ulica. 3—2

Zlata ura od dragonske vojašnice do Pobrežne ceste 9 včeraj zgubljena. Kdor mi jo prinese dobi lepo nagrado. Naslov pove upravnistvo »Marib. delavca«. 3—3

Špirit

kupi za vsako ceno Viljem Mali, damski frizer, Maribor, Šolska ulica 3. 3—2

Seno!

Kupim vsako množino sena za kr. voj. oskrbovališče v Mariboru, ter plačam isto takoj po kakovosti

do 30 K za 100 kg.

Edm. Konjedic, Maribor

Koroška cesta 80. 3—1

Svoji k svojim!

Mlatilnice

in slamoreznike, stroje za koruzo luščiti, izdeluje in prodaja Franjo Farič, tovarna, Pobrežje pri Mariboru. 3—3

Ugodna prilika!

Godbeni automat, izvrstno ohranjen, se po ceni prodaja. Franjo Farič, tovarna, Pobrežje pri Mariboru. Kupuje in popravlja stare automate. 3—3

Mariborska svetlolikarna in
apretacija zastorov

Vetrinjska ulica 28

Prvovrstni zavod za snaženje in likanje perila v 5—8 dneh.

Nizke cene, najboljša postrežba.

V zalogi »Tiskovne zadruge« v Mariboru je izšla brošura

„Jugoslovanska mučenika Zrinski in Frankopan“

Spisal Matija Pirc, profesor v Mariboru.

Brošura stane 1—K, s poštnino 1'05 K. Dobi se v vseh knjigarnah. Šolskim vodstvom pri večjih naročilih 10% po usta.

Zlet Mariborske sokolske župe v Ptuj dne 7. septembra 1919.

Raznašalci časopisov

Invalidi, dobe lep zaslužek. Zglašite naj se v upravnistvu »Mariborskega delavca«.

Agitirajte za „Mariborskega Delavca“ in med prijatelji našega tiska za „Tiskovno zadruge“ v Mariboru.

(Za tremi ribniki)

Gostilna „Pri lovskem domu“

(Za tremi ribniki)

Krasen vrt, lepo kegljišče, izvrstna kuhinja, izborna vina!

Vsak dan: Sveže pivo, kislo mleko, sir s smetano, sveže sirovo maslo, kava!

Priporočam se izletnikom iz Maribora.

Jurij Crnič, gostilničar.